

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

Warszawa, 13 listopada 2009 r.

ZSS/500/20/2009/AMZ

**Pani
Jolanta Fedak
Minister Pracy i Polityki Socjalnej**

Szanowna Pani Minister,

pragnę zwrócić szczególną uwagę Pani Minister na problemy, pojawiające się w związku z przyznawaniem rodzinom jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka.

Zgodnie z przepisem, obowiązującym od 1 listopada 2009 roku, warunkiem otrzymania tej zapomogi – tzw. becikowego – jest przedstawienie zaświadczenia lekarskiego, z którego wynika, że matka pozostawała pod opieką medyczną, nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Intencją takiego zapisu było skłonienie kobiet w ciąży do korzystania z opieki medycznej.

Do Rzecznika Praw Dziecka napływają informacje o przypadkach kobiet, którym odmówiono zapomogi, ponieważ zgłosiły się do lekarza po 10 tygodniu ciąży – choć zwłoka ta nie wynikała z zaniedbania, a z braku możliwości dostania się do lekarza. Podkreślić przy tym należy, iż często znacznie prościej jest uzyskać konsultację lekarską w dużym mieście, niż w małych miejscowościach czy na wsi. Stan taki godzi – w mojej opinii – w dobro dziecka. Przyznana zapomoga, będąca formą wsparcia państwa dla rodziny, ma umożliwić zakup wyprawki dla nowonarodzonego dziecka

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 10a ust.1 Ustawy z dnia 6 stycznia 2000 roku o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2000 roku Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), wnoszę o podjęcie inicjatywy legislacyjnej w celu zmiany przepisów w taki sposób, aby uwzględniały one możliwość otrzymania zapomogi, jeśli zwłoka w zgłoszeniu się matki do lekarza nie była spowodowana zaniedbaniem, a niezależnymi od niej okolicznościami.

o rozpatrzeniu oszacunku
Marek Michalak

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Warszawa, 16 grudnia 2009 r.

Jolanta Fedak

DSR-I-073-21-1-1-UŻ/09

Pan
Marek Michalak
Rzecznik Praw Dziecka

Odpowiadając na pismo z dnia 13 listopada 2009 r. w sprawie problemów pojawiających się w związku z przyznawaniem rodzinom świadczeń z tytułu urodzenia dziecka, w tym jednorazowej zapomogi z tytułu rodzenia się dziecka (ZSS/500/20/2009/AMZ), uprzejmie informuję:

Zgodnie z art. 9 ust. 6 ustawy o świadczeniach rodzinnych, dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Przepis art. 15b ust. 5 ww. ustawy, wprowadza analogiczny wymóg w przypadku ubiegania się o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka. Pozostawanie pod opieką medyczną wprowadzone zostało przepisem art. 7 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 237, poz. 1654), który wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2009 r. Konsekwencją tego rozwiązania jest, uregulowane odpowiednio w art. 9 ust. 7 i art. 15b ust. 6 ustawy o świadczeniach rodzinnych, dokumentowanie pozostawania pod opieką lekarską przy ubieganiu się o świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, wymagane począwszy od dnia 1 listopada 2009 r.

W związku z problemami w stosowaniu powyższych rozwiązań zgłaszanymi przez świadczeniobiorców i realizatorów świadczeń rodzinnych, w szczególności dotyczących *ratio legis* wprowadzenia 10-tygodniowego terminu, w trakcie którego kobieta powinna zgłosić się do lekarza, Minister Pracy i Polityki Społecznej zwrócił się do Ministra Zdrowia z prośbą o udzielenie opinii odnośnie do zasadności warunku pozostawania kobiety w ciąży pod opieką

medyczną co najmniej od 10. tygodnia ciąży oraz możliwości jego złagodzenia np. poprzez przesunięcie terminu pierwszej wizyty kobiety w ciąży u lekarza z 10. tygodnia na termin późniejszy tak, aby wszystkim osobom zainteresowanym umożliwić nabycie prawa do świadczeń z tytułu urodzenia dziecka, nie zaniedbując jednocześnie wymogu pozostawania kobiety w tym czasie pod opieką medyczną.

W odpowiedzi Minister Zdrowia wskazał, że „zasadniczym celem wprowadzenia tego przepisu jest zmotywowanie kobiet zachodzących w ciążę do jak najwcześniejszego zgłoszenia się do lekarza lub położnej, a w następnej kolejności – systematycznego zgłaszania się na kolejne badania kontrolne”.

Ministerstwo Zdrowia poinformowało również, że problem zasadności wprowadzenia wymogu pozostawania przez kobiety w ciąży co najmniej od 10. tygodnia ciąży do dnia porodu pod opieką medyczną, od którego uzależnione jest prawo do dodatku z tytułu urodzenia dziecka i jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, został poruszony podczas odbytego w Ministerstwie Zdrowia w dniu 2 grudnia 2009 r. spotkania Pana Adama Fronczaka – Podsekretarza Stanu w MZ, Konsultanta Krajowego z wszystkimi 16 Konsultantami Wojewódzkimi w Dziedzinie Położnictwa i Ginekologii, a także z udziałem Konsultanta Krajowego w Dziedzinie Neonatologii, W spotkaniu wzięli także: Prezes Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego, Zastępca Prezesa ds. Medycznych NFZ, Dyrektor Departamentu Matki i Dziecka oraz Departamentu Nauki i Szkolnictwa Wyższego w Ministerstwie Zdrowia.

Według informacji Ministerstwa Zdrowia „powyższe gremium ekspertów jednogłośnie negatywnie oceniło zasadność złagodzenia przyjętego warunku, np. poprzez przesunięcie terminu pierwszej wizyty kobiety w ciąży u lekarza z 10. tygodnia na termin późniejszy tak, aby wszystkim osobom zainteresowanym umożliwić nabycie prawa do świadczeń z tytułu urodzenia dziecka, nie zaniedbując jednocześnie wymogu pozostawania kobiety w tym czasie pod opieką medyczną”.

Ministerstwo Zdrowia wskazało również, że „w opinii nadzoru położniczo-ginekologicznego, główną przyczyną późnego zgłaszania się kobiet we wczesnej ciąży do opieki medycznej są niestety zaniedbania terminów wizyt ze strony samych kobiet”.

MINISTER

Jolanta Fedak